

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Podagra

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

uitate, Agg. 1.2. Operarii, Matth. 20. 3. Seruus nequam, 25. 26. Aposto- li, Marc. 14. 40.

HIEROGLYPHICA.

Multis hieroglyphicis elegantissimis Sapiens Salomon pigritiam traducit & deestandam exhibet, Prouerbiorum & Elclensticis li- bro. Tabellas bellissimas lectori vigilantis spectandas proponi- mus.

1. Vides, Prouerb. cap. 6. vers. 9. 10. 11. pannis obstitum, lacerum, squallidum nebulonem, manibus complicatis dormitantem, quem egestas vt viator armatus circum oblidet.

2. Alio loco, pigrum in mensa accumbentem intueri, manum applicans sub axilla, nec ad os applicantem, quod grauem laborem in eo positum esse putet. Prouerb. 26. v. 15. Huc refer lapidos versus Crateris Comici apud Athenzum lib. 6. de vqris cuiusdam ignauo- rum ignatissimi in Moroma insula ridicule somniantis.

3. Propter frigus, inquit Sapiens, cap. 20. v. 4. piger arare nolit, mendicabit ergo estate, & non dabitur illi.

4. Cum priori conuenit & illud, Prouerb. 10. 5. Qui stertit esta- te, nihil erit confusiohis, huic opponitur filius sapiens, qui congre- gat in messe.

5. Piger apposite comparatur homini dormienti, Prouerb. 20. 13. Noli diligere somnum, inquit sapiens, ne te opprimat egestas: aperit oculos tuos, & saturare panibus.

6. Cap. 21. v. 25. 26. Desideria (inquit sapiens) occidunt pigrum: noluerunt enim quicquam manus operari. Tota die concupi- scit & desiderat. Huic opponimus aureum dictum Ora & labora.

7. Dicit piger, leo est foris, in medio platearum interficatur. Pro- uerb. 22. 13. dicit piger, leo est in via, & leena in iunioribus. Pro- uerb. 26. 13. Vt sibi molliores delicias faciat, piger clameras fingit & pericula- ne in publicum progredi, vel non nihil operæ in uocatione honesta peragere cogatur.

8. Elegans aliud hieroglyphicon exhibet caput. 26. Prouerb. 20. 14. Ianua (inquit) vertitur in gyrum super cardine suo, & ignauus super lectum suum.

9. In pigritia humiliatur contigatio, & in infirmitate manu- um perthillabit domus. Eccles. 10. 18. Habes lector recondita & plac- diuina sapientia: hieroglyphica pigritiam suis coloribus pingentia, vide lib. 5. hieroglyph. collect. Lugduni edisorem, Anno 1610. pagat. 45. 146. 147.

Podagra.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Podagra est, ubi imbecillitas atque humoris natura, teni de- fluxio pedes occupant. Leonar. de Fluxibus inquit. Medic. sectio- ne 1. libr. 3. caput. 25. Sic dicta, quod pedicæ more, quam Græci podagra appellat, pedum vsum impediât. Ouid. Soluere nodosæm nescit medicina podagram.

PHILOSOPHORVM SENTENTIAE.

De podagra. DIAL. LXXXIV.

Francisci Petrarchæ. D O I.

Turpi torqueor podagra. R. Nesciebas senectutis morem, inco- mitata non venit, magnam saepe morborum aciem deducit. D. Po- dagra crucior molesta. R. Extrema & ignobili parte corporis labo- ras, quid si nobilissimis laborares, corde, vel capite? D. Pigra coer- ceor podagra. R. Vaga mens hominis frepo eget, hunc paupertas te- net, illum carcer, aut grauior morbus. Ludente pedibus a ligat for- tuna non podagra, sed pedicæ sunt, iam dice conuultere. D. Podagra inutilis factus sum. R. Ad cursum credo, vel ad saltum, ad choreas, ad palæstram an te autem ad hæc natum putas? ad alia si nescis aliora quedam officia natus es, quæ si caput non ægrotat, exequi nil pro- hibet. Studere licet artibus ingenuis, dare operam pietati, seruare ius- titiam, & fidem, fragile corpus, & fugacem mundum spernere, odif- se vitia, amare virtutes, colere amicitias, consilio patriâ iuuare. Hæc sunt viri boni munimina, quæ hic pedibus loci est? D. Debilitatus sum podagra. R. Pugnare cû hostibus forsitan morbus vetet, non cû vitis, quo neq; facilius & certe crebrius est bellum: & quid scimus an hic ipse dolor corporis contra quem dimices, tibi ad exercitium, animi datus sit? D. Pedibus conuultere nequeo. R. Vide quæ de reliquo ædificio spem habeas, cum fundamentum iam inualidum sentis. Vi- gula ne te incauti opprimat ruina. Contrahe sarcinulas, teq; ad mi- grandu para. D. Podagra me inges habet. R. Solet hic morbus (vt per- hibent) diuitias comites habere. En tibi remedium aliud, bene ipera- aut lan-

Id est. pigritiam hinc indignantur & homines, quicumque piger facit occulantibus simul aculeis, & in laborem consumunt pigri.

Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid.

Perf. Sat. 5. Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid.

Opera Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid. Plaut. in Bacchid.

De hominum in amplectenda virtute pigritia. De hominum in amplectenda virtute pigritia. De hominum in amplectenda virtute pigritia.

SENTENTIAE PHILOSOPHICAE. De hominum in amplectenda virtute pigritia. De hominum in amplectenda virtute pigritia.

APHORISMATA. De hominum in amplectenda virtute pigritia. De hominum in amplectenda virtute pigritia.

EXEMPLA SACRA. De hominum in amplectenda virtute pigritia. De hominum in amplectenda virtute pigritia.

PC

POLYAN

aut languoris amaritudinem opum dulcedo solabitur, aut inopia peller aperitas, ita vel solarium aderit vel finis. Si haec fallunt, veniet quae non fallit. Illa vitae malis omnibus finem dabit. D. Pedum premor aegritudine. R. Si salutem cupis, aut pauper sis oportet, aut ut pauper viuas. Multos hac aegritudine liberaffe traditur pauperas, vera defecatrix corporum: quosdam vero frugalitas, quam voluntariam, seu fictam & imaginariam paupertatem dixerim. Vidisti aliquos perpetua vini abstinence curatos, ita fit, dolor dolore, clauis clauo pellitur, vt antiquo dicitur proverbio. Vix molestum aliquid sine molestia curatur, vt praeterea cum hoc morbo cumque aliis multis pacem habeas, non Baccho solum, sed & Veneri bellum indixisse profuerit. Sed quid agimus? animorum remedia promissimus, non corporum. Habes tamen quam puto vnicam morbi huius curam. Hanc si probas vtere, si minus, non te fallant opifices fomentorum. Patientia in aduersis efficacissimum atque optimum, & sepe vnicum remedi genus est. D. Podagra vitio curuatus sum. R. Ad iter inhabilis, minus idoneus ad laborem, non ineptus ad reliqua gerere, non rei modo familiaris, sed Reipublicae & lummi, si ita fors tulerit, imperii curam potes. Itaque memorandum valde Septimii Severi Romani principis dictum vnum, qui senex ac podagricus dum conurationem nobilium, qui se viuo filium eius Augustum dixerant, deprehendisset: comprehensis authoribus seditionis ac filio, omnibusque ante solium eius diffusis, metuque vltimi supplicii tremefactis, ac territis, ipse manu ad caput relata tandem inquit, sentitis caput imperare, non pedes. D. Podagra memiserum miris modis torquet. R. Noli solas aperitates rerum flere, sed memento si quid dulce, aut iucundum tibi obrigit, quo incommodum hoc solari possis. Vnus ex multis pessimis vulgo mos est, vt in aduersis querulu m, atq; impaticos, obliuiscam in prosperis, atque ingratum sit, quoniam iniquus fieri potest. Nam quis aequis auribus audiat exempli causa vel Seuerum ipsum quem diximus de podagra, vel Domitianum de caluicio, quod aegritudine dicitur tulisse, vel Augustum senem de sinistra debilitate oculi, vel Iulium Caesarem de timore nocturno, & quiete visis turbida, vel postremo, alios fortunatissimi viros de vna, seu de altera natura (si dici licitum) aut fortunae iniuria, sic querentes, vt imperii, atque opum victoriarum, ac tantorum ingratu, atq; immemores sint honorum dum se homines meminerunt, quos plenam, perfectamque felicitatem hic sperare demeritae sit, amara dulcibus temperare modestiae, hoc podagrae proprium, hoc morborum omnium commune remedium inuenies, saauinq; consilium, sanctumq; faceris, senis illius laeta multa adepti, dura multa perpeffi, qui bonis de manu Dei licet late acceptis mala quaeque patienter suscipienda censebat, quamuis mali aliquid dare vel facere manus illa non nouerit, sed humanam respexit opinionem. D. Podagra me in lectulo podis insolubilibus pressum tenet. R. Te tacente flere animus potest, caelumque, & terras, ac maria permeare.

§ APOPHTHEGMATA.

Anaxarchus dicebat, si quis alterum audiret imprecantem sibi manus & pedes inutiles, iratum illi procul dubio fore. Diuites autem, cum se ipsa manus suas pedesque faciant inutiles, interim ob hoc ipsum se beatos existimare. Notaui autem vir prudentissimus eos qui ex otio variisque delictis podagram sibi ipsis parant. *Stob. serm. 28. de Otio.*

Publius Syrus, cum esset otia iocosa quaestio, quodnam esset molestum otium, & aliis aliud opinaretur, respondit, podagra. Otium vt rem suauissimam expetunt omnes, sed otium podagrici cum summo cruciatu coniunctum est. *Pontanus Erasmi lib. 6. apophthegm.*

Cicero in Vatinium, qui cum pedibus aeger esset, volebat tamen videri commodioris valetudinis factus, dicebatque iam se bina milia passum ambulare. Dies enim, inquit, longiores sunt. *Moc. Fabius scribit Cicero, Macrobius libro secundo, capite 4. Saturn. Augusto.*

Narratur & hodie quiddam non minus facetum, si modo accederet vetustatis commendatio. Miles quidam in conuiuio iactabat sibi balilam esse, quae iaculum excuteret ad spatium nulli creditibile. Reclamantibus conuiuiis omnibus affirmabat famulum suum id vidisse factum. Accersito famulo percontatus est illum, an non ipse vidisset quod narraret: Tum famulus, Verum inquit, narra, here, sed dum vento secundo miseris sagittam. *Erasmi, Roterd. libro 4. a. poph.*

Alphonsus interrogatus, cur podagrici loquaciores ceteris essent? respondit, podagricos pedum vitio afflictos, ambulare non posse: ideoque lingua, velut ambulatioe quadam eos ciebrus vti solere. *Pavoni. 3. de rebus gestis Alphonsi.*

Pet. Luidanus audiens quendam familiarem de pedum dolore ciulatus emittere, nec posse illos compescere, accurrat ad clamores: Ecquid, inquit, alii de itinere queruntur assiduo, laboribusque quem plurimis: de perpetua negotiorum inquiete quereris atque otio: quod si tibi molestum est, exurge parum, & peregre proficiscere. *Pontanus.*

Poena.

DEFINITIO ET ETIMOLOGIA.

POENA, Graecum vocabulum esse videtur. Illius dicitur, licet Varro a pendendo dictam esse, ut supplicium, quo quis ob delictum afficitur. *Hebraeo verbo Hana, id est, multauit, puniuit, condemnauit.* Poena est noxae vindicta, secundum Vlpianum. Cetera vera Cicero esse commemorat, scilicet, Damnum, Vindicta, Talionem, Ignominiam, Exilium, Seruitutem, Mortem, fit poenitentia, hinc poenitentia, & poenitentia, & poenitentia.

§ LOCI BIBLICI.

Poenae impiorum in thesauris reconditae. *Deum delinquentibus poena a Iudicibus irroganda, vt in psal. cxi. Exodi 25. 5. furis, v. 1. Et homicidi, vt in psal. cxi. peribiam peccantis, Num. 15. 9. 30. talionis, Genes. 9. 12. Leuit. 24. 17. Dent. 19. 8. 19. poenarum tria genera dantur. 2. Reg. 13.*

§ SENTENTIAE BIBLICAE.

Infernalis poena horribilis est absonam omnis boni.

Sicut oues in inferno positi sunt: mors depulsa. Peccator videbit & irascetur, dentibus suis fremens & fiderium peccatorum peribit. *11.*

Filius autem regni eicietur in tenebras exteriores, & strido dentium. *Matth. 8.*

Difcedite a me omnes operarii iniquitatis, qui estis in dentium: cum videritis Abraham & Isaac & Iacob, & habitas in regno Dei, vos autem expelli foras. *Luc. 13.*

Eleians autem oculos suos, cum esset in tormento, ait: ham a longe, & Lazarum in fine eius: & ipse clamauit, Abraham, miserere mei, & mitte Lazarum, vt intingeret digiti sui in aquam, vt refrigeret linguam meam, quia hac flamma. *17.*

Propter profectum omnis mali.

Ignis succensus est in furore meo, & ardebit iniquitatem iustiana. *Deus. 32.*

Ad nimum calorem transferet ab aquis nimum & ignis ros peccatum illius. *Iob. 24.*

Pluct super peccatores laqueos ignis, sulphur & ignis larum pars calcis eorum. *Psal. 11.*

Pones eos vt elibanum ignis, in tempore vultus tui. Per que peccat quis, per haec & torquetur. *Sap. 11.*

Stupa collecta synagoga peccantium, & consumetur flamma ignis. *Eccles. 21.*

Concupiscitis ardorem & parietis stipulam: spiritus uos vorabit hoc. *Esa. 33.*

Audite qui longe estis, quae fecerim, & cognoscite mundum meum. Contritii sunt in Sion peccatores, possidentes hypocritas. *Ibid.*

Quis poterit habitare de vobis cum igne deuocatus habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis. *Ibid.*

Et conuertentur torrentes eius in pacem, & humentia phur. *34.*

Ecce ego cibabo populum istum ab sinthio, & peruram quam fellis. *Ierem. 9.*

Ecce enim dies veniet succensa, quasi caminus: & omnes superbi, & omnes facientes impietatem, stipulas, & cunctas radices, & germen. *Malach. 4.*

Quantum glorificauit se, & in delictis fuit, tantum mentum & iustum. *Apoc. 18.*

Et inferus & mors illi sunt in stagnum ignis. Hoc poenitentia. *20.*

Interminabilis.

Vermis eorum non morietur, ignis eorum non extinguitur, & vltusque ad satietatem visionis omni carni. *Esa. 66.*

Difcedite a me maledicti, ite in ignem aeternum, qui praeparatus est diabolo, & angelis eius. Et ibunt in supplicium aeternum, autem in vitam aeternam. *Matth. 25.*

Bonum est tibi lucum introire in regnu Dei, quam aeternam habentem mitti in gehennam ignis, ibi vermis eorum non morietur, & ignis non extinguitur. *Matth. 5.*

Quae poenas dabunt in interiu aeternas a facie Domini, & gloria virtutis eius, cum venerit gloriam in sanctis suis, & admirari fieri in omnibus, qui crediderunt in die illo. *Thes. 1.*

Si quis adoraucit bestiam, & imaginem eius, & acceptum